

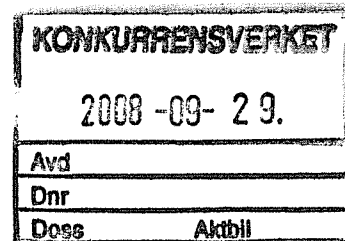
LÄNSRÄTTEN I
NORRBOTTENS LÄN

DOM
2008-09-25
Meddelad i
Luleå

Mål nr 1376-08 E
Rotel 3

SÖKANDE

Gällivare Taxi AB, 556350-7184
Centralplan 3
982 36 Gällivare

MOTPART

Länstrafiken i Norrbotten AB, 556156-2058
Box 183
956 23 Överkalix

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

BAKGRUND

Länstrafiken i Norrbotten AB (Länstrafiken) har genomfört upphandling gällande "Samhällsbetalda persontransporter i Norrbottens län (dnr 17:2008 059). Leverantörerna gavs möjlighet att lämna anbud för hela eller delar av området (14 stycken) med uppdelning i respektive kommun. Avtalsperioden angavs till den 1 januari 2009–31 december 2012 och anbud skulle ha inkommit senast den 20 maj 2008. Upphandlingen genomfördes genom öppen upphandling enligt bestämmelserna i LOU.

I förfrågningsunderlagets "upphandlingsföreskrifter" uppgavs bland annat följande.

2.2 Obligatoriska krav: Förfrågningsunderlaget med bilagor innehåller ett antal obligatoriska krav som benämns "skallkrav". Dessa är markerade med fetstil "skall" och måste vara uppfyllda redan när anbudet inges. – Förutsättningen för att ett anbud ska kunna prövas, utvärderas och antas är att dessa skallkrav är uppfyllda. Anbud som inte uppfyller skallkraven kommer att förkastas. Skallkraven avser såväl krav på anbudsgivaren som på efterfrågad tjänst. – Övriga "skall-krav" avser de krav som en leverantör ska uppfylla under avtalstiden. Dessa krav är också obligatoriska så till vida att det av anbudet ska framgå att anbudsgivaren accepterar att de angivna kraven utgör leverantörens åtagande i ett avtal.

Dok.Id 48604

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 849 971 26 Luleå	Skeppsbrogatan 41	0920-29 54 90 E-post: lansratteninorrbotten@dom.se http://www.dom.se/lansratten_i_norrbottens_lan/	0920-29 54 98	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-16:00

2.6 *Helt eller delat anbud*: anbud kan lämnas för hela eller delar av efterfrågad tjänst. Den upphandlande enheten har rätt att anta lämnade anbud i sin helhet eller i delar. Detta innebär att avtal kan komma att tecknas med flera anbudsgivare.

2.10 *Anbudsprövning*: --- Prövning och utvärdering av anbud sker i tre steg: 1) Kvalificering av anbudsgivare. 2) Prövning av obligatoriska krav, **skallkrav**. --- 3) Utvärdering av anbud. I steg 3 utvärderas endast de anbud som uppfyllt såväl kvalificeringskraven (steg 1) som de obligatoriska kraven (steg 2).

I förfrågningsunderlagets ”uppdragsspecifikation” uppgavs bland annat följande.

4.1 *Omfattning och syfte*: --- De samhällsbetalda transporterna utförs utifrån den/de stationeringsorter i Norrbottens län för fordon som anbudsgivaren angivit i sitt anbud. Dessa områden kallas primärområden och är det område där transportören i första hand påbörjar transporterna. --- Flera transportörer kan antas med samma stationeringsort om antalet fordon/fordonstyper som anbudsgivarna tillhandahåller behöver för att täcka den volym som man beräknar att avropa. Målsättningen är att få en utspridd stationering. ---

4.2 *Volym*: Volymen för de samhällsbetalda resorna, som avropats via BC, under 2007 framgår av volymbilaga (bilaga 7). – Avtal kommer att träffas utan att någon omsättningsvolym garanteras.

4.7 *Uppdragsområden*: De transporter som BC avropar kommer att ha fordonets stationeringsort som utgångspunkt för lämpliga uppdrag, s.k. primärområde. Primärområdet benämns med stationeringsortens namn och är geografiskt begränsat till maximalt 30 km (bilväg) från nämnda stationering. Var fordon finns stationerade ska anges av anbudsgivaren i fordons och tillgänglighetsbilagan. ---

4.16.1 *Deklaration*: Anbudsgivaren **skall** redovisa det egna miljö- och trafiksäkerhetsarbetet genom att fylla i bifogad blankett bilaga 5.

Enligt tilldelningsbeslut, den 27 juni 2008, för området Jokkmokks kommun har Länstrafiken beslutat att avtal ska tecknas enligt följande.

Fordonstyp	Stationering	Anbudslämnare	Rangordning/Värde
Personbil	Vuollerim	Vuollerims Taxi AB	1 / 83

Av samma besked framgår att Gällivare Taxi AB hade lämnat anbud, men som inte hade antagits, för personbil med stationering i Porjus (0 poäng).

Länsrätten har den 3 juli 2008 (i jämförelse med den 5 september 2008) beslutat att Länstrafikens upphandling, bland annat i den del som avser området Jokkmokks kommun, tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.

Gällivare Taxi AB (bolaget) ansöker om överprövning av aktuellt beslut och yrkar att upphandlingen i denna del ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande. Länstrafiken har inte prövat bolagets anbud för området Jokkmokks kommun, med motiveringen att det inte fanns något behov av fordon med Porjus som stationeringsort. Det är korrekt att i bolagets anbud för Jokkmokks kommun hade bolaget uppgett Porjus som stationeringsort. Länstrafikens förfrågningsunderlag innehöll inte några anvisningar om tilltänkta stationeringsorter, utan endast att anbudsgivaren skulle ange var de aktuella fordonen skulle komma att vara stationerade. Att i en öppen upphandling infordra anbud med fritt angivande av stationeringsorter innebär att Länstrafiken också har ådragit sig en skyldighet att utvärdera samtliga inkomna anbud som svarar mot de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven. Om endast vissa, på förhand kända, stationeringsorter var aktuella i upphandlingen skulle dessa ha angetts redan i förfrågningsunderlaget. Genom att inte ha gjort så har Länstrafiken brutit mot den EG-rättsliga och i LOU uppställda principen om transparens. Alla upphandlingsförutsättningar måste kunna utläsas av varje normalt insatt leverantör, så att denne kan lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Då Länstrafiken överhuvudtaget inte har utvärderat bolagets anbud har man även frångått principerna att behandla alla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. – Bolaget vill även tillägga, i likhet med vad som anförts i annat mål gällande området Gällivare kommun, att Länstrafikens krav avseende miljöcertifiering är oproportionellt. Vid utvärdering har bolaget i det andra målet tilldelats noll poäng eftersom miljöcertifiering inte var uppfylld vid tiden för anbudets inlämnande, utan först i god tid innan trafikstart. Länstrafiken har dock inte kvalificerat anbudsgivare som inte uppfyllt ska-krav om att visst fordon skulle finnas vid anbudets ingivande. Länstrafiken har härigenom agerat inkonsekvent och i strid med LOU:s krav på likabehandling. Det bör påpekas att bolagets anbud avseende miljöcertifiering är likalydande i nu aktuellt mål. – Länstrafikens agerande har medfört att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada.

Länstrafiken bestrider bifall till överklagandet. I yttrande anförs bland annat följande. Bolaget har i sitt anbud för Jokkmokks kommun redovisat Porjus som stationeringsort. Eftersom det inte föreligger något behov av fordon med den stationeringsorten har Länstrafiken inte utvärderat anbudet. Detta förfarande är förenligt med LOU.

DOMSKÄL

I målet ska nu gällande LOU tillämpas, eftersom den aktuella upphandlingen inte påbörjades före den 1 januari 2008.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § första stycket LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I 1 kap. 9 § LOU anges principerna för all upphandling enligt LOU. Begreppen motsvarar de inom EG-rätten gällande principerna om likabehandling, icke-diskriminering, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande. I förarbetena (prop. 2006/07:128 s. 132 och 155 f.) till gällande LOU uttalas följande angående de EG-rättsliga principerna.

Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska ges så lika förutsättningar som möjligt. Alla måste t.ex. få den information som är av relevans för upphandlingen vid samma tillfälle. Med transparens avses främst skyldigheten... att lämna information om upphandling och det praktiska tillvägagångssättet vid denna samt rätten för leverantörer att få tillgång till denna information så att de i förväg känner till vad som gäller vid upphandlingen. Proportionalitetsprincipen innebär... inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än som behövs och vad som får anses vara

ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas.

Likabehandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudssökande och anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet, oberoende av sådana faktorer som inte hänför sig till genomförandet av upphandlingen. --- Proportionalitetsprincipen förutsätter att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig proportion till det mål som eftersträvas. Upphandlingens art och värde ska därför beaktas t.ex. när villkoren för att få delta i upphandlingen fastställs. Likaså ska kraven på anbudsförfrågans innehåll eller villkoren i anbudsförfarandet stå i rätt proportion till upphandlingens art. Principerna för upphandlingsförfarandet ska iakttas i alla faser av upphandlingsförfarandet. --- Vid bedömningen av anbudsgivarna och anbuden förutsätter kravet på jämlikhet att de uppställda kraven gäller samtliga anbudsgivare på samma sätt.

Länsrättens bedömning

Principen om transparens innebär bland annat att den upphandlande myndigheten måste lämna tillräcklig information i förfrågningsunderlaget så att leverantörerna känner till vad som gäller vid upphandlingen för att kunna lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Om förfrågningsunderlaget brister i denna del är risken också stor att anbudsgivarna inte behandlas lika genom hela processen.

Länsrätten konstaterar att Länstrafiken i förfrågningsunderlaget har överlämnat till varje anbudsgivare att ange vilken stationeringsort som var aktuell för respektive område samt att avtal skulle komma att träffas utan att någon omsättningsvolym garanterades. Till förfrågningsunderlaget lämnades en volymbilaga (bilaga 7) med uppgift om vilka transporter som hade utförts under år 2007. För Jokkmokks kommun uppgavs bland annat att antalet resor för hela kommunen hade uppgått till cirka 6 900; varav med stationeringsort Jokkmokk centrum (5 958) och Vuollerim (943).

Enligt tilldelningsbeslut för Jokkmokks kommun har Länstrafiken bestämt att anbud endast ska antas från Vuollerims Taxi AB för personbil med stationeringsorten Vuollerim (två fordon). Bolagets anbud, med uppgiven stationeringsort Porjus, har överhuvudtaget inte gått vidare till utvärderingen. Länstrafiken har motiverat detta med att det inte fanns något behov av fordon med den stationeringsorten. Länsrätten finner att Länstrafiken synes ha infört ett nytt ska-krav, nämligen att endast de

anbud som har angett en stationeringsort som Länstrafiken anser det finns behov av, som inte har framgått av förfrågningsunderlaget. Ett sådant agerande strider mot de EG-rättsliga principerna om transparens och likabehandling.

Bolaget får således anses ha visat att Länstrafiken brutit i upphandlingsförfarandet. Vidare har bolaget visat att bristen är sådan att den medfört att bolaget lidit eller kunnat komma att lida skada. På grund av det anförda anser länsrätten att Länstrafiken har brutit mot bestämmelserna i LOU och att gemenskapsrätten har trätts för när. Förutsättningarna för åtgärd med stöd av 16 kap. 2 § första stycket LOU föreligger därmed. Den brist som har konstaterats kan i och för sig inte anses ha påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede, varför lämplig åtgärd skulle vara att rätta upphandlingen i denna del.

Bolaget har emellertid även yrkat att Länstrafikens agerande avseende miljöcertifiering ska beaktas även i nu aktuellt mål, eftersom bolagets anbud i detta avseende var likalydande. Länsrätten har samma dag (se mål nr 1363-08) funnit att upphandlingen för området Gällivare kommun ska göras om bland annat med anledning av miljöcertifieringen. Länsrätten finner därför att åtgärden att rätta upphandlingen, i den del som avser området Jokkmokks kommun, inte är lämplig utan att den i stället ska göras om.

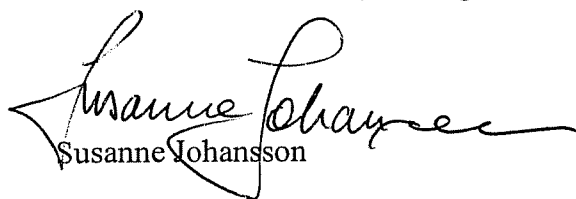
Länsrätten noterar – till följd av aktuell utgång i målet – att domen även innebär ett omedelbart förbud för Länstrafiken att fortsätta upphandlingen i nu aktuell del (jfr RÅ 2005 ref. 17).

DOMSLUT

Länsrätten förordnar att Länstrafikens i Norrbotten AB upphandling av "Samhällsbetalda persontransporter i Norrbottens län" (dnr 17:2008 059) ska göras om i den del som avser området Jokkmokk kommun.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Formulär DV 3109/1 C, se bilaga.

Susanne Johansson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.